

ΕΝΟΤΗΤΑ 7:
Η ΓΝΩΣΙΟ-ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ
ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Η γνωσιο-κεντρική προσέγγιση της διδασκαλίας

- Κεντρική έννοια: η **γνωστική ανάπτυξη** του ατόμου μέσω της επιστημονικής γνώσης
- Κλασική (ανθρωπιστική) **παιδεία** / γενική σύγχρονη **μόρφωση** / **σχολική** επιστημονική γνώση
- Βασική αρχή: Ο άνθρωπος έχει τη δυνατότητα να γνωρίσει σε βάθος τον εαυτό του και τον κόσμο και μέσω αυτής της γνώσης να ελέγξει και παρέμβει στην πραγματικότητα
  - ▣ **Έμφαση**:
    - στις νοητικές δυνατότητες του ανθρώπου
    - στην υποχρέωση του σχολείου να τις αναπτύσσει
    - μέσα από τα διδασκόμενα αντικείμενα

Η γνωσιο-κεντρική προσέγγιση της διδασκαλίας

- **Φιλοσοφικές βάσεις:**
  - **Ορθολογικός ρεαλισμός** (δύναμη του ανθρώπινου νου να κατανοήσει τον κόσμο)
  - **Πραγματισμός** (η γνώση για τον κόσμο αποτελεί προϊόν της εμπειρίας μας)
- **Σχολείο**
  - Με τη χρήση της **επιστημονικής μεθόδου** ως διδακτικής θα συμβάλλει στην ανασυγκρότηση των **εμπειριών** των μαθητών
  - ... και μέσω της κατανόησης της **επιστημονικής γνώσης** στη **νοητική απελευθέρωση** του ατόμου

Κλασική ανθρωπιστική παιδεία

- Η εκπαίδευση πρέπει να έχει **κλασικό** προσανατολισμό και περιεχόμενο και να στοχεύει στον εξανθρωπισμό του ατόμου
- **Κλασικός ρεαλισμός** (Hutchins, Adler)
  - ▣ το σχολείο πρέπει να καλλιεργεί νοητικά τον άνθρωπο
  - ▣ με βάση τα έργα των μεγάλων πνευμάτων

Γενική σύγχρονη μόρφωση

- Η εκπαίδευση πρέπει να επιλέγει τη **σημαντική και θεμελιώδη γνώση** μέσα από τις επιστήμες
- και με αυτή να στοχεύει στην ολόπλευρη **ανάπτυξη** της γνωστικής, κοινωνικο-συναισθηματικής και ψυχοκινητικής διάστασης του ατόμου
- Θεμελιώδεις επιστημονικές γνώσεις/ τρόποι κατανόησης του κόσμου:
  - **Βάση**: σπουδή της **μητρικής γλώσσας** και των **μαθηματικών** (“back to the basics”)
  - **Φυσικές και κοινωνικές επιστήμες** – σύγχρονες **τεχνολογίες** της επικοινωνίας και της πληροφορίας
  - Διαφορετικές έννοιες, μέθοδοι – **στόχος**: η **ολιστική προσέγγιση του κόσμου**

Παραδοχές

- Το **σχολείο** υπάρχει για να βοηθήσει τους μαθητές να κατανοήσουν τις κεντρικές έννοιες και δομές της κάθε επιστήμης και τους τρόπους σκέψης (τη μεθοδολογία) τους
- **Μαθητής:**
  - διαθέτει εσωτερικές δυνατότητες σκέψης για κατανόηση της επιστημονικής γνώσης
  - αναπτύσσει τη σκέψη του μέσα από την επιστημονική γνώση
- **Δάσκαλος:**
  - μπορεί να διδάξει τα πάντα στους μαθητές
  - να μετατρέψει την επιστημονική γνώση σε σχολική γνώση μέσω του ΑΠ

Ο δάσκαλος στη γνωσιο-κεντρική θεώρηση της διδασκαλίας

- **Καλή γνώση** των διδασκόμενων αντικειμένων
- για να μπορεί **να εισαγάγει** τους μαθητές στον κόσμο της επιστήμης
- προκειμένου να τους βοηθήσει να **απελευθερώσουν** το πνεύμα τους

Γνωσιοκεντρική – μεθοδοκεντρική προσέγγιση

- **Μεθοδο-κεντρική**: επιδιώκεται μέσω της διδακτέας ύλης η **προσαρμογή και ένταξη** του παιδιού στη σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα
- **Γνωσιο-κεντρική**: επιδιώκεται μέσω της κλασικής παιδείας, της θεωρητικής σκέψης και της επιστημονικής γνώσης η **απελευθέρωση του πνεύματος** του ατόμου

Γνωσιοκεντρική – μαθητοκεντρική προσέγγιση

- **Μαθητο-κεντρική**: επιδιώκεται η **εσωτερική ανάπτυξη** του παιδιού/μαθητή μέσω των διαπροσωπικών σχέσεων
- **Γνωσιο-κεντρική**: επιδιώκεται η **εσωτερική ανάπτυξη** του παιδιού μέσω της επιστημονικής γνώσης